

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 20.10.2011
COM(2011) 654 galīgā redakcija
2011/0297 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par kriminālsankcijām iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus
manipulāciju gadījumā**

{SEC(2011) 1217}
{SEC(2011) 1218}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Līdz ar 2003. gada sākumā pieņemto Direktīvu 2003/6/EK par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu (*MAD*) tika ieviests visaptverošs regulējums rīcībai iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju, kopā sauktu par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, gadījumos. Direktīvas mērķis ir palielināt ieguldītāju uzticību un tirgus integritāti, aizliedzot tiem, kam pieejama iekšēja informācija, tirgoties ar saistītiem finanšu instrumentiem un aizliedzot tirgus manipulācijas, izplatot nepatiesu informāciju vai baumas un veicot darījumus, kuru rezultātā tiek noteiktas neatbilstošas cenas.

Lai nodrošinātu Direktīvas 2003/6/EK noteikumu izpildi, dalībvalstis atbilstoši saviem valsts tiesību aktiem gādā par to, lai varētu veikt attiecīgus administratīvus pasākumus vai piemērot administratīvas sankcijas pret personām, kas ir atbildīgas par to, ka pārkāpti noteikumi, kas pieņemti, īstenojot šo direktīvu. Šī prasība neskar dalībvalstu tiesības piemērot kriminālsankcijas.

ES finanšu uzraudzības jautājumu augsta līmeņa darba grupas ziņojumā¹ ieteikts „finanšu nozares pamatotu uzraudzību un darbības regulēšanu balstīt uz spēcīgiem uzraudzības un sankciju režīmiem”. Lai to panāktu, grupa uzskata, ka uzraudzības iestādēm ir jābūt pietiekamām pilnvarām, lai rīkotos, un jāspēj paļauties uz „vienlīdzīgiem, spēcīgiem un preventīviem sankciju režīmiem pret visiem finanšu noziegumiem un efektīvi īstenojamām sankcijām”.

Efektīvai ieviešanai nepieciešams, lai saskaņā ar Direktīvas 2003/6/EK 14. pantu kompetentajām iestādēm pieejamās sankcijas būtu „efektīvas, samērā ar nodarījumu un preventīvas”. Turklāt efektīva ieviešana ir saistīta arī ar kompetento iestāžu resursiem, pilnvarām un gatavību atklāt un izmeklēt pārkāpumus. Tomēr augsta līmeņa darba grupa uzskata, ka „neviens no šiem nosacījumiem šobrīd nav spēkā” un dalībvalstu sankciju režīmi kopumā uzskatāmi par vājiem un neviendabīgiem.

Tāpēc Komisija ir publicējusi paziņojumu² par sankciju režīmiem finanšu pakalpojumu nozarē. Paziņojumā norādīts, ka kriminālsankcijas un jo īpaši cietumsodu parasti uzskata par ļoti spēcīgu nosodījuma signālu, kas var palielināt sankciju preventīvo ietekmi, ja vien krimināltiesību sistēmā to pareizi piemēro. Tomēr kriminālsankcijas var nebūt piemērotas visiem pārkāpumu veidiem un visos gadījumos. Paziņojuma nobeigumā secināts, ka Komisija izvērtēs, vai būtu lietderīgi ieviest kriminālsankcijas un paredzēt noteikumu minimumu noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai, ja jā, tad kurās jomās, lai nodrošinātu ES tiesību aktu efektīvu piemērošanu finanšu pakalpojumu jomā.

Priekšlikumā ievērota pieeja, kas izklāstīta 2011. gada 20. septembra paziņojumā "Ceļā uz ES kriminālpolitiku — ES politikas efektīvas īstenošanas nodrošināšana ar

¹ ES finanšu uzraudzības augsta līmeņa darba grupas ziņojums, Briselē, 25.2.2009., 23. lpp.

² Eiropas Komisija, Paziņojums par sankciju režīmu pastiprināšanu finanšu pakalpojumu nozarē, COM (2010) 716, 2010. gada 8. decembrī.

krimināltiesību palīdzību"³. Tajā iekļauts ar faktiem pamatots novērtējums attiecībā uz valstu īstenošanas režīmiem un kopēju minimālo ES krimināltiesību standartu, ņemot vērā lietderīguma, proporcionalitātes un subsidiaritātes principus.

Atbilstoši Stokholmas Programmai un 2010. gada 22. aprīļa Tieslietu un iekšlietu padomes secinājumiem par saimnieciskās krīzes novēršanu un ekonomiskās aktivitātes atbalstīšanu⁴ Eiropas Komisija ir novērtējusi valstu noteikumus, ar kuriem tiek transponēta Direktīva par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, un identificējusi vairākas problēmas ar negatīvu ietekmi uz tirgus integritāti un ieguldītāju aizsardzību. Viena no ietekmes novērtējumā konstatētajām problēmām ir fakts, ka pašlaik cīnā ar tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem izmantotajām sankcijām nav ietekmes un tās nav pietiekami preventīvas, kā rezultātā nenotiek efektīva direktīvas ieviešana. Turklāt tas, kurš iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas vai tirgus manipulāciju gadījums atbilst noziedzīga nodarījuma definīcijai, katrā dalībvalstī var būtiski atšķirties. Piemēram, piecas dalībvalstis nepiemēro kriminālsankcijas par iekšējās informācijas atklāšanu, ja to dara pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs, un astoņas — ja to dara otrās pakāpes iekšējās informācijas turētāji. Turklāt viena dalībvalsts pašlaik neparedz kriminālsankcijas par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu, ja to dara pirmās pakāpes iekšējās informācijas turētājs, un četras — tirgus manipulāciju gadījumos. Tā kā tirgus ļaunprātīga izmantošana var notikt ārpus noteiktas valsts robežām, šīs atšķirības apdraud iekšējo tirgu un ļauj tirgus ļaunprātīgiem izmantotājiem veikt darbības jurisdikcijās, kas neparedz kriminālsankcijas par attiecīgiem pārkāpumiem.

Minimuma noteikumi noziedzīgu nodarījumu un kriminālsankciju noteikšanai tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumos, kas tiktu transponēti dalībvalstu krimināltiesību normās un piemēroti krimināltiesību sistēmas ietvaros, var sekmēt šīs Savienības politikas ieviešanas efektivitāti, demonstrējot sabiedrības nosodījuma kvalitatīvās atšķirības salīdzinājumā ar administratīvajām sankcijām vai kompensāciju mehānismiem saskaņā ar civiltiesībām. Krimināla sodāmība par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem, kas bieži plaši atspoguļojas plašsaziņas līdzekļos, palīdz preventīvā nozīmē, demonstrējot potenciālajiem pārkāpējiem, ka varas iestāžu nopietnā darba rezultātā pārkāpēji riskē ar cietumsodu vai citām kriminālsankcijām un kriminālu sodāmību. Vienoti minimuma noteikumi par noziedzīga nodarījuma definēšanu smagākajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem veicina Savienības tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību, īpaši ņemot vērā to, ka šie pārkāpumi daudzos gadījumos tiek veikti pārrobežu mērogā.

Lai gan noteikumi, kas novērš tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un cīnās pret to, ES līmenī pastāv kopš 2003. gada, pieredze rāda, ka gaidītais efekts, t. i., efektīvs ieguldījums finanšu tirgu aizsardzībā, pašreizējās sistēmas ietvaros nav sasniegts.

³ COM (2011) 573 galīgā redakcija.

⁴ Eiropadome savā 2009. gada 2. decembra dokumentā „Stokholmas programma — atvērta un droša Eiropa tās pilsoņu un viņu aizsardzības labā” uzsvēra nepieciešamību regulēt finanšu tirgus un novērst to ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī aicināja dalībvalstis un Komisiju uzlabot iespējas konstatēt tirgu ļaunprātīgu izmantošanu un nelikumīgu līdzekļu piesavināšanos. Tieslietu un iekšlietu padomes secinājumos par saimnieciskās krīzes novēršanu un ekonomiskās aktivitātes atbalstīšanu uzsvērts, ka būtu jāapsver, vai ir iespējams un — attiecīgā gadījumā — vai ir piemēroti veikt krimināltiesību normu saskaņošanu attiecībā uz būtiskām akciju tirgus cenu manipulācijām un citu neatbilstīgu rīcību saistībā ar vērtspapīru tirgiem. Sk. 2010. gada 22. aprīļa dokumentu 8920/10 un 2010. gada 29. marta dokumentu 7881/10.

Priekšlikumi par administratīvo sankciju nostiprināšanu un saskaņas nodrošināšanu ir iekļauti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām priekšlikumā, kas arī paredz risināt citas būtiskas esošās sistēmas problēmas, bet šis priekšlikums paredz prasību dalībvalstīm nodrošināt minimuma noteikumus smagāko tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumu definēšanai un ar tiem saistītos minimālos kriminālsankciju līmeņus.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Iniciatīva ir tapusi, apspriežoties ar visām galvenajām ieinteresētajām personām, to skaitā valsts iestādēm (valdībām un vērtspapīru regulatoriem), emitentiem, starpniekiem un ieguldītājiem.

Tajā ņemts vērā Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejas (*CESR*) publicētais ziņojums par administratīvajiem pasākumiem un sankcijām, kā arī kriminālsankcijām, kas piemērojamas dalībvalstīs saskaņā ar Direktīvu par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu (*MAD*)⁵. Ņemti vērā arī Komisijas paziņojumā par sankciju režīmu pastiprināšanu finanšu pakalpojumu nozarē izsludinātās apspriešanās rezultāti.

2008. gada 12. novembrī Eiropas Komisija organizēja publisku konferenci par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīma apskatu⁶. 2009. gada 20. aprīlī Eiropas Komisija izsludināja aicinājumu apliecināt Direktīvas par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu pārskatīšanas nepieciešamību. Komisijas dienesti saņēma 85 ieteikumus. Nekonfidenciālos ieteikumus var aplūkot Komisijas vietnē⁷.

2010. gada 28. jūnijā Komisija izsludināja direktīvas pārskatīšanas sabiedrisko apspriešanu, kas tika slēgta 2010. gada 23. jūlijā⁸. Komisijas dienesti saņēma 96 ieteikumus. Nekonfidenciālos ieteikumus var aplūkot Komisijas vietnē⁹. Kopsavilkums ir atrodams ietekmes novērtējuma ziņojuma 2. pielikumā¹⁰. 2010. gada 2. jūlijā Komisija organizēja publisku konferenci par direktīvas pārskatīšanu¹¹.

Saskaņā ar „labāka regulējuma” politiku Komisija veica ietekmes novērtējumu politikas alternatīvām. Ar kriminālsankcijām saistītās politikas iespējas tika uzskatītas par daļu no sagatavošanās darba. Ietekmes novērtējumā šajā saistībā secināts: lai nodrošinātu Savienības tirgus ļaunprātīgas ietekmēšanas politikas efektīvu ieviešanu, ir svarīgi pieprasīt dalībvalstīm ieviest kriminālsankcijas par smagākajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem. Kopā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu

⁵ CESR/08-099, 2008. gada februāris.

⁶ Sk. http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/12112008_conference_en.htm.

⁷ Sk. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/market_abuse_en.htm

⁸ Sk. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/mad/consultation_paper.pdf

⁹ Sk. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/mad_en.htm

¹⁰ Ar ietekmes novērtējuma ziņojumu var iepazīties http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/index_en.htm.

¹¹ Diskusiju kopsavilkumu sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 3. pielikumā.

izmantošanu un tirgus manipulācijām priekšlikumā apskatītajām vēlamajām politikas iespējām tas pozitīvi ietekmēs ieguldītāju uzticību un sniegs turpmāku ieguldījumu finanšu tirgu stabilitātē.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Juridiskais pamats

Priekšlikums ir balstīts uz LESD 83. panta 2. punktu.

3.2. Subsidiaritāte un proporcionālitate

Saskaņā ar subsidiaritātes principu (LES 5. panta 3. punkts) ES līmeņa pasākumi var notikt tikai tad, ja dalībvalstis pašas nevar sasniegt paredzētos mērķus, līdz ar to atbilstoši darbības mērogam vai efektam, tie ir labāk sasniedzami ES mērogā.

Tirgus ļaunprātīga izmantošana var notikt pāri robežām un kaitēt finanšu tirgu pieaugošajai integritātei Savienībā. Dalībvalstu atšķirīgās pieejas kriminālsankciju piemērošanai tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumos ļauj pārkāpējiem izmantot sistēmas, kuru piemērotās sankcijas ir vislabvēlīgākās. Tā tiek apdraudēta gan katras valsts sankciju režīma preventīvā iedarbība, gan Savienības tiesiskā pamata piemērošanas efektivitāte tirgus ļaunprātīgā izmantošanā. ES mēroga minimuma noteikumi par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas veidiem, kas uzskatāmi par noziedzīgu rīcību, var palīdzēt atrisināt šo problēmu.

Nemot vērā iepriekš teikto, uzskatāms, ka ES rīcība atbilst subsidiaritātes principam.

Saskaņā ar proporcionālitate principu jebkura iejaukšanās ir mērķtiecīga un darbojas tikai tiktāl, cik nepieciešams, lai sasniegtu mērķus. Šis princips ir pavadījis procesu no alternatīvu politikas iespēju identificēšanas un novērtēšanas līdz šī priekšlikuma izstrādei.

3.3. Sīkāks priekšlikuma skaidrojums

3.3.1. Noziedzīgi nodarījumi

Priekšlikuma 3. pants kopā ar 2. pantu definē tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumus, kuri dalībvalstīm jāuzskata par noziedzīgiem nodarījumiem, un līdz ar to jāpiemēro kriminālsankcijas.

Divu veidu tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumi, t. i., iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana un tirgus manipulācijas, ja tie veikti tīši, uzskatāmi par noziedzīgiem nodarījumiem. Arī mēģinājums veikt iekšējas informācijas ļaunprātīgu izmantošanu vai tirgus manipulācijas sodāms kā noziedzīgs nodarījums.

Nodarījumi, kas saistīti ar iekšējo informāciju, attiecināmi uz personām, kam pieejama iekšējā informācija, par kuru tie zina, ka tā ir iekšēja informācija. Nodarījumi, kas saistīti ar tirgus manipulācijām, attiecināmi uz jebkuru personu.

3.3.2. Kūdīšana, atbalstīšana un līdzdalība un mēģinājums

Ar 4. pantu tiek nodrošināts, ka gan kūdīšana, gan atbalstīšana un līdzdalība definētajos noziedzīgajos nodarījumos ir sodāma visās dalībvalstīs. Direktīva attiecas arī uz mēģinājumu veikt kādu no 3. un 4. pantā minētajiem nodarījumiem ar izņēmumu attiecībā uz iekšējās informācijas neatbilstošu atklāšanu un tādas informācijas izplatīšanu, kas sniedz nepareizas vai maldinošas norādes, jo nešķiet piemēroti šādu nodarījumu veikšanas mēģinājumus definēt kā noziedzīgus nodarījumus.

3.3.3. Kriminālsankcijas

Direktīvas 5. pantā paredzēts, ka dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka 3. un 4. pantā noteiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem tiek piemērotas kriminālsankcijas. Šīm sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām ar nodarījumu un preventīvām.

3.3.4. Juridisko personu atbildība

Direktīvas 6. pantā paredzēts, ka dalībvalstīm jānodrošina sistēma, kurā juridiskas personas var tikt sauktas pie atbildības par 3. un 4. pantā definētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Savienības budžetu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par kriminālsankcijām iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju gadījumā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 83. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹²,

,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Lai finanšu tirgus būtu vienots un efektīvs, ir vajadzīga tirgus integritāte. Ekonomiskā izaugsme un labklājība nebūs iespējama, ja vērtspapīru tirgu darbība nebūs vienmērīga un sabiedrība neuzticēsies šiem tirgiem. Tirgus ļaunprātīga izmantošana kaitē finanšu tirgu integritātei un vājina sabiedrības uzticību vērtspapīriem un atvasinātajiem finanšu instrumentiem.
- (2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/6/EK¹³ par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu) paredzēts, ka dalībvalstīm jānodrošina savām kompetentajām iestādēm pilnvaras atklāt un izmeklēt tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumus. Neskarot dalībvalstu tiesības piemērot kriminālsankcijas, Direktīvā 2003/6/EK arī paredzēts, ka dalībvalstīm jāgādā par to, lai varētu veikt attiecīgus administratīvus pasākumus vai piemērot administratīvas sankcijas pret personām, kas ir atbildīgas par to, ka pārkāpti noteikumi, kas pieņemti, īstenojot šo direktīvu.
- (3) ES finanšu uzraudzības jautājumu augsta līmeņa darba grupas ziņojumā ieteikts finanšu nozares pamatotu uzraudzību un darbības regulēšanu balstīt uz spēcīgiem uzraudzības un sankciju režīmiem. Lai to panāktu, grupa uzskatīja, ka uzraudzības iestādēm ir jābūt pietiekamām pilnvarām, lai rīkotos, un jābūt arī vienlīdzīgiem, spēcīgiem un preventīviem sankciju režīmiem

¹² OV C , , . lpp.

¹³ OV L 16, 12.4.2003., 16. lpp.

pret visiem finanšu noziegumiem un efektīvi īstenojamām sankcijām. Grupa secināja, ka dalībvalstu sankciju režīmi kopumā uzskatāmi par vājiem un nevienlīdzīgiem.

- (4) Labi funkcionējošam tirgus ļaunprātīgas izmantošanas tiesiskajam pamatam nepieciešama efektīva īstenošana. Valstu administratīvo sankciju režīmu novērtējums saskaņā ar Direktīvu 2003/6/EK parādīja, ka ne visu valstu kompetentajām iestādēm ir pieejamas visas nepieciešamās pilnvaras, lai atbildētu uz tirgus ļaunprātīgu izmantošanu ar piemērotām sankcijām. Īpaši, ne visās dalībvalstīs bija finansiālas administratīvās sankcijas, kas piemērojamas iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju gadījumā, un šo sankciju līmenis dažādās dalībvalstīs bija ļoti atšķirīgs.
- (5) Administratīvo sankciju pieņemšana dalībvalstīs nav bijusi pietiekama, lai nodrošinātu atbilstību noteikumiem par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu un apkarošanu.
- (6) Svarīgi, ka atbilstība tiek nostiprināta ar kriminālsankciju pieejamību, rādot sabiedrības nosodījuma kvalitatīvās atšķirības salīdzinājumā ar administratīvajām sankcijām. Smagāko tirgus ļaunprātīgas izmantošanas veidu noteikšana par noziedzīgiem nodarījumiem likumdošanā skaidri norāda, ka šāda uzvedība nav uzskatāma par pieņemamu, un parāda sabiedrībai un iespējamiem pārkāpējiem kompetento iestāžu nopietno attieksmi pret šiem jautājumiem.
- (7) Ne visas dalībvalstis ir ieviesušas kriminālsankcijas par atsevišķiem smagiem to dalībvalsts tiesību aktu pārkāpumiem, ar kuriem ievieš Direktīvu 2003/6/EK. Šīs atšķirīgās pieejas apdraud darbības nosacījumu vienotību iekšējā tirgū un var stimulēt personas nodarboties ar tirgus ļaunprātīgu izmantošanu dalībvalstīs, kuras par šādiem nodarījumiem neparedz kriminālsankcijas. Turklāt līdz šim nav bijis Savienības mēroga izpratnes par to, kura rīcība uzskatāma par tik smagu pārkāpumu. Tādēļ nepieciešami minimuma noteikumi fizisku un juridisku personu pastrādātu noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai. Kopējs noteikumu minimums arī dotu iespēju dalībvalstīm izmantot efektīvākas izmeklēšanas metodes un veicināt sadarbību gan dalībvalstu iekšienē, gan starp tām. Krimināla sodāmība par tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem, kas bieži plaši atspoguļojas plašsaziņas līdzekļos, palīdz atturēt potenciālos pārkāpējus, vēršot sabiedrības uzmanību uz kompetento iestāžu rīcību, risinot tirgus ļaunprātīgas izmantošanas jautājumus.
- (8) Lai nodrošinātu Savienības tirgus ļaunprātīgas ietekmēšanas politikas efektīvu ieviešanu, ir svarīga kriminālsankciju ieviešana par smagākajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem visās dalībvalstīs saskaņā ar prasībām, kas noteiktas paziņojumā "Ceļā uz ES kriminālpolitiku — ES politikas efektīvas īstenošanas nodrošināšana ar krimināltiesību palīdzību"¹⁴.
- (9) Lai šīs direktīvas darbības joma būtu saskaņota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām darbības jomu, šī direktīva nebūtu attiecināma uz darbībām ar pašu akcijām stabilizēšanai un saskaņā ar atpirkuma programmām, kā arī darījumiem, rīkojumiem vai rīcību monetārā un valdības parāda pārvaldīšanai un darbībām saistībā ar emisiju kvotām Savienības klimata politikas kontekstā.

¹⁴

COM (2011) 573 galīgā redakcija.

- (10) Dalībvalstīm būtu jāuzliek pienākums saskaņā ar direktīvu iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju gadījumus pakļaut kriminālsankcijām tikai tad, ja tie pastrādāti ar nolūku.
- (11) Tā kā iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju mēģinājumi atstāj nelabvēlīgu ietekmi uz finanšu tirgu integritāti un ieguldītāju uzticību tiem, arī šāda rīcība būtu sodāma kā noziedzīgs nodarījums.
- (12) Direktīvā jāietver arī prasība dalībvalstīm nodrošināt, ka kūdīšana, atbalstīšana un līdzdalība noziedzīgos nodarījumos arī ir sodāma. Šajā saistībā rīcība, kas, balstoties uz iekšēju informāciju, mudina citu personu iegūt vai atsavināt finanšu instrumentus, uz kuriem attiecināma šī informācija, būtu uzskatāma par kūdīšanu uz iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu.
- (13) Direktīva būtu jāpieņem, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām tiesisko regulējumu un tās ieviešanas pasākumus.
- (14) Lai nodrošinātu efektīvu Eiropas politikas ieviešanu, nodrošinot finanšu tirgu integritāti, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām, dalībvalstīm būtu arī jāpaplašina juridisko personu atbildība, kur vien tas iespējams, iekļaujot kriminālatbildību juridiskām personām.
- (15) Tā kā direktīva sniedz noteikumu minimumu, dalībvalstis var brīvi pieņemt vai paturēt arī stingrākas krimināltiesību normas tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumos.
- (16) Jebkurai personas datu apstrādei, ko veic, īstenojot šo direktīvu, būtu jānotiek saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti¹⁵.
- (17) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, nodrošināt kriminālsankciju piemērošanu par smagākajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem visā Savienībā, nevar pietiekami labi sasniegt dalībvalstīs, un to, ka šīs direktīvas mēroga un ietekmes dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (18) Direktīvā ņemtas vērā pamattiesības un ievēroti principi, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kā noteikts Līgumā. Konkrēti, tā būtu jāpieņem, pienācīgi ievērojot brīvību veikt darījumdarbību (16. pants), tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu (47. pants), nevainīguma prezumpciju un tiesības uz aizstāvību (48. pants), noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principus (49. pants) un tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam par to pašu noziedzīgo nodarījumu (50. pants).
- (19) Komisija novērtēs šīs direktīvas ieviešanu dalībvalstīs, novērtējot arī iespējamu nākotnes vajadzību pēc kriminālsankciju veidu un līmeņu obligātas saskaņošanas.

¹⁵

OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

- (20) [Saskaņā ar 1., 2., 3. un 4. pantu Protokolā (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam, Apvienotā Karaliste ir paziņojusi par savu vēlmi piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā] VAI [Neskarot 4. pantu Protokolā (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam, Apvienotā Karaliste nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tā tai nav saistoša un nav jāpiemēro.]
- (21) [Saskaņā ar 1., 2., 3. un 4. pantu Protokolā (Nr. 21) par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam, Īrija ir paziņojusi par savu vēlmi piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā] VAI [Neskarot 4. pantu Protokolā (Nr. 21) par Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam, Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tā tai nav saistoša un nav jāpiemēro.]
- (22) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā (Nr. 22) par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tā tai nav saistoša un nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī direktīva nosaka minimuma noteikumus kriminālsankcijām par smagākajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem, t. i., iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām.
2. Direktīva netiek piemērota darbībām ar pašu akcijām saskaņā ar atpirkuma programmām vai finanšu instrumentu stabilizēšanai, ja šāda tirgošanās notiek atbilstoši 3. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām, kā arī darījumiem, rīkojumiem vai rīcībai monetārā un publiskā sektora parāda pārvaldīšanai, un darbībām saistībā ar emisiju kvotām Savienības klimata politikas kontekstā atbilstoši 4. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām.
3. Šī direktīva attiecas arī uz darbībām vai darījumiem, tostarp solījumiem, kas saistīti ar emisiju kvotu izsoli vai citiem uz tām balstītiem izsolītajiem produktiem atbilstoši Komisijas Regulai Nr. 1031/2010. Jebkuri šīs direktīvas noteikumi par rīkojumiem vai tirdzniecību attiecas uz izsolē iesniegtiem solījumiem.¹⁶

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

¹⁶ Komisijas 2010. gada 12. novembra Regula (ES) Nr. 1031/2010 par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu izsoļu laika grafiku, administrēšanu un citiem aspektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā, OV L 302, 18.11.2010., 1. lpp.

1. „finanšu instruments” ir jebkurš instruments Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. ... par finanšu instrumentu tirgiem 2. panta 1. un 8. punkta izpratnē;
2. „iekšēja informācija” ir informācija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām 6. panta izpratnē.

3. pants

Iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka turpmāk minēto rīcību uzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja tā izdarīta ar nodomu:

- (a) ja personas rīcībā ir iekšēja informācija, tās izmantošana tādu finanšu instrumentu iegādei vai atsavināšanai, kas saistīti ar šo informāciju, savā vai trešās personas labā. Tai skaitā iekšējās informācijas izmantošana, lai atceltu vai grozītu rīkojumu attiecībā uz tādu finanšu instrumentu, kas saistīts ar šo informāciju, ja rīkojums dots pirms iekšējās informācijas uzzināšanas; vai
- (b) iekšējās informācijas atklāšana citai personai, ja vien šāda atklāšana nenotiek, likumīgi pildot darba vai profesionālos pienākumus.

4. pants

Tirgus manipulācijas

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka turpmāk minēto rīcību uzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja tā izdarīta ar nodomu:

- (a) nepareizu vai maldinošu norāžu sniegšana par piedāvājumu, pieprasījumu vai cenu, finanšu instrumentu vai saistīta tūlītēja preču darījuma līgumu;
- (b) viena vai vairāku finanšu instrumentu vai saistīta tūlītēja preču darījuma līguma cenas noteikšana neatbilstošā vai mākslīgā līmenī;
- (c) darījumu veikšana, tirdzniecības rīkojumu došana vai jebkādu citu darbību veikšana finanšu tirgos, kas ietekmē cenu vienam vai vairākiem finanšu instrumentiem vai saistīta tūlītēja preču darījuma līgumam, izmantojot fiktīvus mehānismus vai cita veida krāpšanu vai viltu;
- (d) tādas informācijas izplatīšana, kas sniedz nepareizas vai maldinošas norādes attiecībā uz finanšu instrumentiem vai saistītu tūlītēju preču darījumu līgumiem, ja šīs personas no informācijas izplatīšanas gūst kādas priekšrocības vai peļņu sev vai citām personām.

5. pants

Kūdišana, atbalstīšana un līdzdalība un mēģinājums

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kūdišana, atbalstīšana un līdzdalība noziedzīgos nodarījumos, kas minēti 3. un 4. pantā, ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka mēģinājums veikt jebkuru no 3. panta a) apakšpunktā un 4. panta a), b) un c) apakšpunktā minētajiem nodarījumiem ir sodāms kā noziedzīgs nodarījums.

6. pants
Kriminālsankcijas

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka noziedzīgie nodarījumi, kas minēti 3.–5. pantā, ir sodāmi ar kriminālsankcijām, kuras ir efektīvas, samērīgas ar nodarījumu un preventīvas.

7. pants
Juridisko personu atbildība

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskās personas var tikt sauktas pie atbildības par nodarījumiem, kas minēti 3.–5. pantā, ja šādu nodarījumu to labā paveikusi jebkura persona, kas ieņem vadošu amatu juridiskajā personā, rīkojoties individuāli vai kā juridiskas personas struktūrvienība, pamatojoties uz:
 - (a) tiesībām pārstāvēt juridisko personu;
 - (b) pilnvarām pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā; vai
 - (c) pilnvarām īstenot kontroli juridiskās personas iekšienē.
2. Dalībvalstis veic arī vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskās personas var tikt sauktas pie atbildības, ja 3.–5. pantā minētie nodarījumi, ko juridiskas personas labā paveikusi tās pilnvarota persona, varējuši notikt pirmajā punktā minētās personas īstenotas uzraudzības vai kontroles trūkuma dēļ.
3. Juridisko personu atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz kriminālvajāšanu fiziskām personām, kas ir iesaistītas 3.–5. pantā minētajos nodarījumos kā izdarītāji, kūdītāji vai līdzdalībnieki.

8. pants
Sankcijas juridiskām personām

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskās personas, kas sauktas pie atbildības atbilstoši 7. pantam, ir sodāmas ar efektīvām, samērīgām ar nodarījumu un preventīvām sankcijām.

9. pants
Ziņojums

Komisija līdz [4 gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu un, ja nepieciešams, par vajadzību to pārskatīt, īpaši attiecībā uz vienotu minimuma noteikumu par kriminālsankciju veidiem un līmeņiem ieviešanas piemērotību. Komisija iesniedz šo ziņojumu, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu.

10. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [24 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus, kā arī minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Šie noteikumi tiek piemēroti no [24 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. ... par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām no tās spēkā stāšanās dienas.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to dalībvalsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva, kā arī minēto noteikumu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

11. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

12. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs